

MARADONA

POISS. MÄSSAJA. JUMAL

Guillem Balagué

Inglise keelest tõlkinud Aet Süvari

Originaali tiitel:
Guillem Balagué
Maradona. The Boy. The Rebel. The God
Weidenfeld & Nicolson, 2021

Toimetanud Kristiina Ainelu
Kujundanud Villu Koskaru

Copyright © Guillem Balagué 2021
First published by Weidenfeld & Nicolson,
an imprint of the Orion Publishing Group, London.
Tõlge eesti keelde © Aet Süvari ja Tänapäev, 2021

ISBN 978-9916-17-085-4
Trükitud Tallinna Raamatutrükikojas

Mu vennatüttele Albale, kes on siia segasesse maailma
nii palju naeru toonud, ja ka Juan Carlos Unzuéle, kes meile
pidevalt vaimujõu ja naeratuse väärtust meelde tuletab.

SISUKORD

Proloog	9
I OSA. EL PELUSA	
Isa don Diego	26
Ema donja Tota	34
Sõber Goyo Carrizo, kes elab endiselt Villa Fioritos	41
Francis Cornejo ja Cebollitas	49
Argentinos Juniorsi esindusmeeskonna debüüt	56
II OSA. DIEGO	
Argentinos Juniorsi põhijõud	67
Kohtumine Peléga	74
1979. aasta noorte maailmameistrivõistlused Jaapanis	82
Jorge Cyterszpiller	89
Üleminek Boca Juniorsi	98
III OSA. MARADONA	
Boca Juniorsi periood	109
1982. aasta maailmameistrivõistlused Hispaanias	114
FC Barcelona: meeskonnakaaslased ja meedia	124
Sõbrad Barcelonas, „klann”	133
Claudia Villafañe	142
César Luis Menotti ja Andoni Goikoetxea	149
Hüvasti, Barcelona, tere, Napoli	162
Corrado Ferlaino ja Stadio San Paolo	172
Cyterszpillerist Cóppolani	181
Guillermo Cópola	190

Carlos Salvador Bilardo	194
1986. aasta maailmameistrivõistlused Mehhikos: ebausk	203
Inglismaa–Argentina. Esimene poolaeg	214
Inglismaa–Argentina. Teine poolaeg	220
Inglismaa–Argentina. Kolmas poolaeg	234
Poolfinaal Belgiaga ja finaal Lääne-Saksamaaga	241

IV OSA. DIEGO ARMANDO MARADONA

Cristiana Sinagra ja esimene Scudetto	253
Maradona kasvav tähtsus Napolis	265
Teisest Scudettost kuni 1990. aasta maailma- meistrivõistlusteni	279
1990. aasta MM Itaalias	293
Lõpp Napoliga	304
Sevilla FC	313
Newell's Old Boys ja teekond 1994. aasta USA MM-ile	323
Doping 1994. aasta MM-il	330
Jälle Boca Juniors ja allakäigutrepp	337
Teekond jumala seisusesse	346
Epiloog	363
Tänuõnad	370
Allikad	372
Fotoallikad	381

PROLOOG

Argentinos Juniorsiga seotud ja Cebollitaseks („väikesed sibulad”) kutsutud noortemeeskonna treener Francis Cornejo pidi poisi isikutunnistuseks vanuse kontrollimiseks Villa Fioritosse sõitma. Goyo Carrizo oli oma sõbra Diego Maradona Parque Saavedrale katsetele kaasa kutsunud. Cornejo vaatas teda mängimas ja imestas: „Ta on tibatilluke, pole võimalik, et ta on kaheksa-aastane.”

Ent olles roninud abitreener José Trotta oranži värvi Rastrojero pikapi kasti, haarasid Francist kahtlused. „Ah, Fiorito.” Buenos Airese külje all asuvas Villa Fiorito slummis elasid nii mõnedki noormängijad, kuid lisaks figureeris too linnaosa sageli kakluste, tulistamiste ja mõrvade tõttu politseiraportites. Kui veab, on nad enne pimedat tulekut kodus tagasi. Kõigepealt paneb ta kaheksa-üheksa poissi tee peal maha ja viib seejärel Goyo, Diego ja teised Fioritosse. Cornejo abitreener ja meeskonna autojuht José Trotta teadis, kuidas sinna sõita, aga El Pelusa, Diego, pidi seal teda oma maja juurde juhendama.

Pikap sõitis üle raudteerööbaste ja vaatepilt üllatas Francist: kaevud, hobuvankrite rattaroopad, isegi räpane oja, mis kõdunevatesse prüghunnikutesse imbus. „Seal see on,” ütles Diego vaskule osutades. Cornejo läks üle tee ja koputas uksele. Donja Tota avas ukse, üks tütardest seisis ta selja taga. Nad näisid ehmunud. „Me paneme Argentinos Juniorsis meeskonda kokku ja meil oleks vaja kontrollida teie poja vanust ...” Teisedki poisid olid Rastrojerost välja roninud ja ukse ümber kobarasse kogunenud.

„Tulge sisse,” kutsus naine lahkelt. Kiiresti näitas ta Francisele poja sünnitunnistust Evita haiglast, kus seisis kirjas, et Diego sünnikuupäev oli 30. oktoober 1960. Laps oli tõesti kaheksa-aastane.

Francis oli avastanud haruldase kalliskivi, mis sobis hästi tema meeskonda. Tegelikult lausa veel paremini kui hästi. 1969. aasta märtsikuust alates aitas ta meeskonnal ellu viia midagi ennekuulmatut ja püsida 136 järjestikust mängu kaotuseta.

Oma raamatus „Cebollita Maradona” – Cornejo enda lugu suhtest selle „väikese sibulaga”, kes oli teistest lastest pisem, suure juuksepahmaka, ümmarguse näo ja kiirete jalakestega – meenutab Cornejo kümneid silmapaistvaid hetki. „Ta sai karistusalaast paremal palli ja tõstis selle vasaku jalaga endale pea peale ... Seejärel vajusid kõigil suud ammuli: ta jooksis läbi karistusala, paremalt vasakule, pall justkui pea peale liimitud, ning värava ette jõudnuna jäi äkitselt seisma, kukutas palli pea pealt vasakule jalale, pööras ümber ja lajatas selle uskumatu löögiga paremasse väravaposti. Väravavaht jälgis seda liikumatult, nagu nähtust hüpnotiseerituna. Pall pörkas tagasi platsile, kus selleni jõudis esimesena Polvorita Delgado, kes palli väravasse saatis. Pöörane.” Selle lükke peale aplodeeris terve staadion, kaasa arvatud vastaste fännid.

Ühel päeval, kui Parque Saavedral käis treening, andis üks vana mees, kes oli Maradona esitust nautides oma *bocce*-mängu* katki jätnud, talle oma jalgratta. „Ei, härra. Aitäh, aga ma ei saa seda vastu võtta.” „Võta-võta, poja. Ratas on sinu. Ma tahan, et sa selle võtaksid. Sa triblad nagu põrguline. Pea mind meeles, kui koondisesse jõuad.” Francis noogutas nõustuvalt ja tänulik Diego võttis pakkumise vastu, ise jahmunud reageeringust, mida tema jalgpallimäng oli põhjustanud. Kui Maradona lõpuks koondisesse jõudis, oli vana mees tal meeles, aga ta ei teadnud, kuidas temaga ühendust võtta või kas ta üldse enam elus oli.

Diego vanemad hakkasid José pikapiga mängudel käima. Don Diego ja donja Tota istusid juhi kõrval kabiinis, samas kui Francis taga kastis poiste seltskonda nautis: „Tuul puhus näkku, ümberringi käratsesid poisid, laulsid, viskasid nalja, kütsid end mänguks üles.”

Too andekas *Cebollita*, kes tegi põhimeeskonna debüüdi 15-aastaselt, ei raisanud aega ja asus end kohe Argentinos Juniorsi

---

* *Bocce* – *petanque*'i-sarnane mäng, mida mängitakse vabas õhus. *Tlk.*

poolehoidjate südamesse mängima. Klubi juhtkond tõi aga tema ja ta pere Fiorito slummist välja ning üüris neile treeningväljaku lähedal Villa del Parque'is korteri. Diego korterinumbr oli 2750. Üks uje tüdruk Claudia elas korteris number 2046. Teda üks päev selja tagant tema kollastes pükstes vilksamisi silmanud Diego armus tüdrukusse otsekohe. Claudia ei teadnud, kellega tegu. Hilisemas elus jutustas Maradona seda lugu aga hoopis teisiti.

Don Diegol ja donja Total polnud üüri maksmiseks iga kuu piisavalt raha ning pidevalt valitses oht, et nad võidakse korterist välja tõsta. Siis pani klubi öla alla ja ostis Diegole tema esimese elamise. Diego oli 18-aastane. Tegemist oli tagasihoidlikus La Paternali linnaosas asuva standardprojekti järgi ehitatud kahekorruselise, sisehooviga majaga. Argentinose staadionist asus see kolme tänavavahe kaugusel. Ta vanemad, õed-vennad ja isegi viimaste abikaasad kolisid kõik sinna elama. Maradonal oli omaenda magamistuba, aga tualetti minnes tuli minna kolme trepiastme jagu ülespoole teisele korrusele, kus asus ka katuseterrass.

19-aastasena, tükk aega enne seda, kui temast sai see „räpane jumalus ja patukott”, nagu kirjanik Eduardo Galeano teda kolm aastakümnet hiljem kirjeldas, tuli Diego Jaapanis alla 20-aastaste maailmameistriks. Tolleks ajaks oli Rastrojero pikapauto minevik ja Maradonast endast oli saamas autohull. Autod olid ta visiitkaardiks, see argentiinlaslik iseloomujoon ei jätnud teda kunagi maha. Kui fännid tahtsid El Pelusat tänada rõõmu eest, mida ta neile pakkunud oli, otsustasid nad raha koguda ja talle auto osta – kuningliku punase Mercedes-Benz 500 SLC austust vääriva 237 hobujõuga. Veel üks tänukingitus.

Palk lubas Diegol aegamisi oma esimese auto jaoks raha koguda ning jõulukingituseks ostis ta endale käepärase Fiat Europa 128 CLS-i, mis oli sirge ja nurgeline, nagu oleks laps selle disaininud. Siia maani on see ühel kollektsionääril Buenos Airese lähedal alles ja ta on keeldunud Itaalia muuseumide pakkumisest seda näitustel eksponeerida.

Kui oled staar, nagu Maradona juba 21-aastasena oli, ei saa enam Fiat Europaga ringi sõita, nii ostis ta Porsche käest oma esimese sportauto, mis toodi talle Saksamaalt. See pruunide

nahkistmetega tumehall 924 oli Maradona esimene aare, enne kui ta selle Boca Juniorsist Barcelonasse liikudes maha müüs. Kolmkümmend aastat hiljem, Argentina jaoks nii palju pettumust valmistanud Lõuna-Aafrika MM-i ajal, kui Maradona oli rahvuskoondise eesotsas, võis selle auto omanikuks saada poole miljoni dollariga, kuid kaks aastat hiljem oli selle hind – nagu ka toonase peatreeneri aktsiad – drastiliselt kukkunud, 77 500 dollarile.

Maradona Barcelona lepingusse oli auto sisse kirjutatud. See oli punane Volkswagen Golf, millega ta ühel 1983. aasta pärastlõunal Nou Campi staadioni sissekäigu ette ilmus. Treeningule viiv uks oli aga suletud. „Vaata nüüd, Diego! Öeldakse, et varajane kana leiab tera, aga esimest korda elus jõuad sa varem kohale ja uks on lukus.” Nooruke jõutreener Fernando Signorini lõi pärast seda sardoonilist kommentaari kõhklema: äkki oli kohatu sedasi mängija poole esimest korda pöörduda. Diego muie jättis otsad lahtiseks.

Maradona teadis Signorinit, kuna too oli üks väheseid inimesi, kellel oli voli peatreener César Luis Menotti treeningutel osaleda. „Ah et sina oled siis treener? Ma sõidan pärast homset mängu Argentinasse puhkusele, aga kui tulen Andorrasse hooajaeelsele ettevalmistusele, tahaksin sinuga rääkida, sest oleme agendi Jorge Cyterszpilleriga kaalunud Barcelonas jalgpallikooli avamist.” Hiljem paljus Diego El Profel (Professoril) oma eratreeneriks hakata, mis oli toonasel spordimaastikul ennekuulmatu. Väikeste pausidega veetsid nad peaaegu kümme aastat koos.

Esimene suur langus toimus Maradona elus pärast Argentina võitu 1986. aasta Mehhiko MM-il. Jõudnud selle auväärse saavutuseni, millest ta lapsena unistanud oli, vajus Maradona depressiooni. Elu kuulsuse multimiljonärist vangina Napoli Posillipo linnaosas rõhus teda raskelt. Kui see juhtus, oli keegi kohe sealsamas talle võlupulbrit pakkumas ja Diego, kes oli juba toona müütilise kangelase staatuses, ei kõhelnud seda proovimast. Masendus möödus ja asendus mõne silmapilgu jooksul maniakaalse seisundiga. Rind kummis, täpselt nõndasamuti nagu Argentina rahvushümni refrääni kuulates, tundis Diego, et on täis pealehakkamist ja kõigeiks valmis.

1987. aastal, pärast esimest Napoli kahest Scudetto võidust, tõusis Maradona jumala staatusesse. Impulsiivselt leidis ta, et tal on Ferrarit vaja. Nii teatas ta oma toonasele agendile Guillermo Cóppolale, et tavalise Rosso Corsa asemel, mis oli selles kõrgklassi maailmas kõige kuulsam punane, tahtis tema hoopis musta Testarossat. Cóppola ei olnud mingi tavaline agent. Varsti pärast palluri Itaaliasse saabumist ta oma tiiva alla võtnud, viis ta Diego kiiresti ülemaailmse jalgpallikogukonna tippu. Kui mängija kokaiinikuradi küüsis vaevles, jäi Cóppola talle truuks – sõltuvus piinas neid mõlemaid. Koos käidud teekonnal leidis duo ühiseid lemmikuid nii mõneski vallas. Ja Guillermo oli sõbra nimel kõige valmis.

„Auto maksis 430 000 dollarit,” rääkis Cóppola Argentina telekanalile TyC Sports. „Ma kirjutasin topelthinna Napoli arvele ... ja lisasin veel 130 000 värvimistööst. Klubi president Corrado Ferlaino leppis sellega, sest lubasin, et ta teenib selle raha ühe sõprusmänguga tagasi. Ja nii me selle siis saimegi, musta Testarossa. Istusime kahekesi esimest korda autosse ja Diego hakkas kohe ringi vahtima. Ma küsisin, milles probleem. „Aga raadio?” küsis ta. „Mis raadio?” küsisin mina vastu. „Selles autos ei ole raadiot. See on võidusõiduauto, siin pole ei raadiot ega konditsioneerit. Siin ei ole midagi.” Tema vastu: „Noh, sellisel juhul võivad nad selle endale persse pista.” Ferlaino ei suutnud oma kõrvu uskuda.”

Kokkuvõtteks Maradona siiski mustast Ferrarist ei loobunud. Tolle autoga tuli tal sageli põgeneda Vespade eest, mis teda kodumajast treeningväljakule saatsid. Kui trenn läbi, jäi Maradona tavaliselt veel klubi juurde eri esemetele autogramme kirjutama – eeldusel, et keegi ei karjunud ta peale, ei puudutanud tema juukseid ega üritanud teda õlast krahmata.

Fiorito poiss Diego, kes oli jälginud luksust ihaledes ülejäänud maailma, nina vastu klaasi lössi surutud, armus jäägitult täiskasvanud Maradonasse, sest tollel oli olemas kõik, mida tema ihaldas – ja rohkemgi: autod, naised, ehted. Ning pidev ülistamine.

Nagu Barcelonas, oli tema kodu ka Napolis pidevalt külalistest tulvil. Toitu jagus alati kõigile, kaasa arvatud mõnele ajakirjanikust sõbrale, kes kuulus sellesse valitud seltskonda, kes tohtis

oma jala Diego suletud, kuid oodatud külaliste suhtes heldekäelisse maailma tõsta. Maradona kahe elulooraamatu kirjapanija Daniel Arcucci oli neist üks – nad kohtusid ühel jõululaupäeva õhtul ja Diego kutsel veetsid koos ka järgmise päeva. Nende sõprus kestis kuni lõpuni.

Aastaid hiljem, 1990. aasta mai lõpupäevil, kui Napoli oli väga lähedal oma teise Scudetto kindlustamisele, saatis spordiajakiri El Gráfico Arcucci kajastama ettevalmistust Lazio mänguks, mis võis Napolile tiitli kinkida. Arcucci otsustas pisut Forcellas ringi jalutada, see oli üks neid Napoli linnaosasid, mis oli Carmine Giuliano võimsa maffiarühmituse kontrolli all.

Signorini oli ajakirjanikule ja tema fotograafide Gerardo Horovitzile ehk Zoilole giidiks. Forcellasse jõudes piirasid neid otsekohe sisse ähvardavalt mõjuvad mehed. Alguses oli see vaid tajutav, kuid korraga olid nad piiramisrõngasse võetud ning paistis, et pääsu ei ole. „Las ma räägin nendega,” sõnas treener.

„Kõik on korras,” ütles ta ajakirjaniku ja fotograafi juurde naastes. Ta oli selgitanud, et nad on Diego sõbrad. „Peame ainult ühe inimesega ühe napsi tegema.” Nad keerasid rahvarohkelt tänavalt kõrvaltänavale, sealt edasi ühele väiksemale ja siis veel ühele veelgi hämaramale kõrvaltänavale. Linna tavalised helid kuhtusid ja hääled kajasisid siin justkui vastu. Ühtaegu nii eelvil kui ka ärevil, astusid nad ühte kohvikusse. Kliendid kargasid püsti. Toolide kolina vaibudes võttis kohvikus maad vaikus. Arcucci tundis kohviku tagumises lauas istuva mehe ära ajalehtedes ilmunud piltidelt: see oli Carmine Giuliano.

„Vuoi café?”

„Jah, jah, muidugi. Aitäh.”

„Kas vajate midagi?” küsis Carmine. Nagu ajakirjal El Gráfico, polnud ka Argentina telekanalil Telefel Itaalias ühtki korrespondenti, nii olid nad palunud Arcuccil Napolist mõne salvestatud reportaaži saata. Probleem oli aga selles, et mingit varustust polnud nad selleks Arcuccile saatnud.

„No kui juba nii küsite, siis äkki telekaamerat,” vastas Arcucci naljaga pooleks.

Carmine nipsutas sõrmi. „Kaamera härrale!”